

AANWEZIG	LVN, RCE, RWS NN, provincie Fryslân, gemeente Het Hogeland, gemeente Schiermonnikoog, NP Schiermonnikoog, NMF Groningen, Natuurmonumenten, Wadloopvereniging Arenicola, Vissersvereniging HiN	CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
		DATUM	21 mei 2021
		DATUM BESPREKING	22 april 2021
		TIJD BESPREKING	14.30 - 17.00 uur
		LOCATIE BESPREKING	Webex
		AANTAL BIJLAGEN	1
		PAGINA	1 van 9
AFWEZIG	EZK, TenneT, Sw eco provincie Groningen, Staatsbosbeheer, Friese Milieufederatie, It Fryske Gea, Vogelbescherming, Vissersbond		
KOPIE AAN DOOR	Waddenvereniging TenneT		

ONDERWERP Eerste subwerkgroep Waddenzee/Schiermonnikoog

Informatie uit de presentatie is niet in dit verslag opgenomen, zie hiervoor de meegestuurde presentatie. In dit verslag zijn enkel relevante besproken opmerkingen, vragen en aandachtspunten opgenomen.

1. Opening

TenneT opent de vergadering. Iedereen stelt zich voor. Diana geeft een toelichting op de agenda, aanleiding en doelen van het overleg.

NMF Groningen geeft aan dat hij is benaderd voor een uitzending van EenVandaag over NOZ TNW. TenneT komt hier aan het einde van het overleg op terug.

2. Toelichting werkgroepen

TenneT geeft een toelichting op de opzet van de (sub)werkgroepen voor NOZ TNW. TenneT roept aanwezigen op om eventuele aanvullingen op deelnemende organisaties aan de subwerkgroepen door te geven aan TenneT/EZK. Vissersvereniging HiN) geeft aan dat VisNed ontbreekt voor zowel de Noordzee als de Waddenzee. TenneT zal contact zoeken met VisNed over eventuele deelname aan de subwerkgroepen (**actie TenneT**). Met VisNed is wel reeds contact via het Waddenzee Visserij Platform. RCE geeft aan dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed ontbreekt in het overzicht. RCE was reeds toegevoegd aan subwerkgroep Waddenzee. Met RCE wordt afgestemd of de RCE ook deel wil nemen aan de andere subwerkgroepen (**actie TenneT**).

3. Toelichting project, proces en planning

EZK geeft een nadere introductie van het project, planning en proces. Ook geeft EZK een toelichting op de samenhang tussen Ten noorden van de Waddeneilanden en het project Verkenning Aanlanding Wind op

Zee (VAWOZ). Hier zijn geen vragen of opmerkingen over.

4. Plusmaatregelen en Ecologische Pilot

Eén van de doelen van de subwerkgroepen is het komen tot een realistische set aan plusmaatregelen, samen met de deelnemers. EZK geeft een korte toelichting op wat er met plusmaatregelen wordt bedoeld, en wat EZK hierover heeft besproken met de regiopartijen. Vervolgens geeft TenneT een toelichting over de EcoLogische Pilot die TenneT heeft met NMF Groningen en de Friese Milieufederatie. Het rapport van fase 1 van de pilot kan hier gevonden worden:

<https://www.netopzee.eu/tennoordenvandewaddeneilanden/documents/Ecologische-Netinpassing-op-Zee-opgemaak-fase-1-publiek-604a2c03-cd2c-4c13-a1d1-0fa7c35ff8bd.pdf>

5. Inzoomen op het tracé

5.1 Zorgen en belangen

TenneT geeft een samenvatting van de zorgen en belangen die tot op heden, ook in MER fase 1, zijn opgehaald voor het Waddengebied en Schiermonnikoog. Aanwezigen geven de volgende aanvullingen:

- Behoud en bescherming cultureel erfgoed (scheepswrakken, miegtuigwrakken, archeologie);
- Specificeren zorg mosselzadvisserij. Beroepsmatig invangen van mosselzaad is alleen toegestaan in de westelijke Waddenzee. Echter, voor de mosselzadvisserij is niet alleen locatie van de kabels van belang, maar ook eventuele negatieve effecten op mosselbanken in relatie tot broedval en daarmee populatie in brede zin. Dit heeft een rechtstreeks effect op de oogst. TenneT zal hierover contact opnemen met PO Mosselcultuur Yerseke (**actie TenneT**).
- Maak in het overzicht een onderscheid tussen zorgen over langdurige effecten en zorgen over tijdelijke effecten. De tijdelijk effecten zijn makkelijker te mitigeren of compenseren, terwijl de langdurige effecten met name voorkomen kunnen worden door de aanleg niet of niet daar te doen.

TenneT neemt deze aanvullingen/verduidelijkingen over in het overzicht (**actie TenneT**).

5.2 Aanlegtechniek

TenneT licht de voorziene aanlegtechnieken voor het VKA en variant Wantij op de Waddenzee en Schiermonnikoog toe.

Gemeente Het Hogeland vraagt of er keileem in de ondergrond van het VKA ligt, omdat dit bij de verdieping van de Eems tot problemen heeft geleid.

Antwoord: Op dit moment hebben wij nog geen exacte grondgegevens, deze volgen uit bodemonderzoeken op zee ("offshore surveys"). Onder andere op basis van grondgesteldheid kunnen we bepalen of een techniek zoals hier gepresenteerd voor het VKA en Wantij mogelijk is.

Gemeente Het Hogeland vraagt hoeveel kilometer kabel er meegaat op een ponton in de Waddenzee, en

hoe de rest van de kabels aangevoerd worden als men eenmaal aan het werk is op de Waddenzee.

Antwoord: Er zal voldoende kabellengte worden meegenomen, zodat de Eilanderbalg in één keer gekruist wordt. Normaal gesproken is er, voor een kabel van deze afmeting, op een ponton ruimte voor ca. 8 km kabellengte. Maar hoe meer kabel je mee neemt, hoe dieper het ponton ligt en er dus (meer) gebaggerd moet worden. Om het baggervolume te beperken zal de kabellengte op de pontons beperkt worden. Voor secties op het Wad wordt dus de afweging gemaakt wat de maximale diepgang kan zijn en hoeveel kabel er meegenomen kan worden. Men wil zo min mogelijk verbindingsmoffen. Een voertuig met haspel kan 3 à 4 km kabel meenemen, maar dat is ook afhankelijk van de grondgesteldheid. Op de Noordzee kan een doorsnee kabelinstallatieschip ca. 40 km in één keer meenemen.

NMF Groningen vraagt of het mogelijk is om bij de doorkruising van de Eilanderbalg in het VKA het ponton buiten het eiland te laten liggen, en de kabels vervolgens met drijvers naar binnen te brengen. NMF Groningen verwacht dat er hierdoor minder gebaggerd hoeft te worden.

Antwoord: Deze methode is bij de Gemini-kabels inderdaad toegepast voor het stuk van de Ra naar de Eemshaven. Echter deze methode is in de omgeving van de Eilanderbalg niet mogelijk. Dit gebied wordt gekenmerkt door een diepe geul met steile geulwanden en forse stroming. Op het project Gemini kon men gebruik maken van tijdelijke damwandplanken om het wegdrijven van de kabel te voorkomen, dit is op de Eilanderbalg niet mogelijk.

Natuurmonumenten vraagt hoe snel de kabels aangelegd kunnen worden in het VKA.

Antwoord: Dit is deels ook afhankelijk van de grondgesteldheid. Gemiddeld kan een vertical injector met ca. 150m per uur een gebied doorkruisen. Echter, er is ook tijd nodig om alles aan te voeren en op te bouwen, waardoor je hier meerdere dagen mee bezig bent.

Natuurmonumenten vraagt of er 24/7 doorgewerkt wordt?

Antwoord: Bij een Vertical Injector is het technisch mogelijk om 24/7 te werken – of dit ook mag zal uit de vergunning blijken. Bij een wadtrencher wordt vanuit veiligheidsoverwegingen alleen bij laagwater en daglicht gewerkt.

Gemeente Het Hogeland geeft aan dat in het regioadvies de wens is gesteld om TNW-kabels en toekomstige kabels zo veel mogelijk samen te laten komen in een corridor, om de impact op het Waddengebied te beperken. Gemeente Het Hogeland vraagt of het VKA of variant Wantij de voorkeur heeft vanuit deze corridorgedachte?

Antwoord: Zowel in het VKA als bij variant Wantij wordt gekeken of het mogelijk is om in de toekomst andere kabels te installeren op basis van hetzelfde installatieprincipe. Toekomstige kabels worden niet geblokkeerd met de voorgestelde route. Op dit moment is het echter nog niet duidelijk hoe zwaar toekomstige kabels (waarschijnlijk voor een 2 GigaWatt (GW)-verbinding) gaan zijn, want ze zijn nog in ontwikkeling en niet beschikbaar. Bij de ontwikkeling van de kabelroute wordt daarom gekeken naar ervaring in Duitsland, waar men tot op heden 900 MW DC verbindingen heeft gerealiseerd. Ook in Duitsland is dus nog geen ervaring met 2GW-verbindingen.

Gemeente Het Hogeland vraagt of de kabels met de wadtrencher per stuk of tegelijkertijd worden

ingegraven i.v.m. het minimaliseren van verstoring?

Antwoord: Een Wadtrencher is een uniek installatie voertuig. De kabels zullen dus één voor één worden geïnstalleerd. Wel wordt er gekeken naar optimalisatiemogelijkheden om het leggen en begraven van de kabels parallel uit te voeren, zodat de doorlooptijd wordt ingekort. In het Milieueffectrapport beschouwen we de 'worst case' situatie. Voor de doorkruising van de Waddenzee betekent dit dat we bij het beoordelen van de effecten uitgaan van het na elkaar aanleggen van de kabels. Aanvullend is het goed om te realiseren dat de wadtrencher groot lijkt, maar niet groter is dan bijvoorbeeld een viskotter. Ervaring uit andere projecten leert dat vogels en zeezoogdieren niet of nauwelijks reageren op de aanleg, omdat het niet snel gaat. Daarnaast zet TenneT indien nodig bij de aanleg ook een ecologisch toezichthouder in, zodat de werkzaamheden worden stilgelegd wanneer er bijvoorbeeld zeehonden in de buurt zijn.

Wadloopvereniging Arenicola voegt toe dat er naast het installatievoertuig zelf ook andere apparaten en voertuigen nodig zullen zijn op het wad, waardoor de aanwezigheid van materieel groter is dan alleen de wadtrencher.

Antwoord: TenneT bevestigt dat dit het geval is. Er zijn ook voertuigen nodig voor het transport naar en op het Wad en voor het verblijf van personeel tijdens de uitvoering. Hier wordt in het vervolg van de presentatie op ingegaan.

Wadloopvereniging Arenicola vraagt hoelang het duurt voordat het wad weer vaste ondergrond wordt na de aanleg?

Antwoord: Het is lastig om hier één antwoord op te geven, omdat dit ook afhankelijk is van de grondgesteldheid. In sommige delen zal er na een paar dagen veilig gelopen kunnen worden, maar bij de slikken is dit wellicht niet het geval. Er is tijd nodig voordat de grond zich weer gezet heeft. Per kabel betreft het hier een sleuf van 0,5m breed waar de grond beroerd is.

Er wordt gesproken over de locatie waar, bij het VKA, precies met een Vertical Injector gewerkt kan worden en waar met een wadtrencher. TenneT verduidelijkt dat het VKA voor zo'n 9 kilometer lang met een wadtrencher aangelegd kan worden; vanaf de landkwelders richting noorden tot aan het geulensysteem. Vanaf de geulen (ten zuiden van Schiermonnikoog) zal voor ca. 3 kilometer gewerkt worden met een Vertical Injector, daarna wordt de oostpunt doorkruist tot aan de Noordzee. De Vertical Injector wordt dus niet over de hele route toegepast, maar alleen in het dynamische geulensysteem en bij de dynamische eilandpunt van Schiermonnikoog.

NMF Groningen vraagt welke gevolgen het heeft als er een ponton door de oostpunt van Schiermonnikoog gaat. NMF Groningen geeft aan dat de geul bij Simonszand ook al is doorgebroken.

Antwoord: Dit risico hebben wij inderdaad ook gesignaleerd en is nogmaals bevestigd door Rijkswaterstaat en andere morfologen. Vanwege deze dynamiek en risico op ontsluiting tussen Noordzee en Waddenzee zijn wij ook gaan kijken naar variant Wantij. We beschouwen het VKA nu naast variant Wantij, om onderbouwd de effecten en technische haalbaarheid van zowel VKA als de variant met elkaar te kunnen vergelijken. We werken beide mogelijkheden dus volledig uit. Uiteindelijk zal er door het Ministerie van EZK, samen met TenneT, met deze informatie een transparante keuze gemaakt kunnen worden.

Er wordt een korte pauze ingelast.

RWS NN vraagt wat de diameter is van een mof/kabeljoint?

Antwoord: De kabels hebben een diameter van ca 26 cm, de verbindingsmof heeft een diameter van ca. 60 cm en is een stuk minder flexibel. Wanneer een mof gemaakt is, dient deze begraven te worden tot op een diepte onder het historische zeebed.

Gemeente Het Hogeland vraagt hoe de locaties van de moffen/kabeljoints worden bepaald. Wordt hier bijvoorbeeld rekening gehouden met kwetsbare plekken?

Antwoord: Hier proberen we zo goed als het kan rekening mee te houden, maar we zijn wel enigszins gelimiteerd door de maximum mee te brengen kabellengte op een ponton en waterdiepte. Bij het bepalen van een moflocatie zoeken we naar een zo stabiel mogelijk deel waardoor het risico op blootspoeling minimaal is. Hier hoeft de kabel ook niet diep te worden begraven, zodat de mof ook makkelijk opgegraven kan worden mocht er toch iets mis zijn.

NMF Groningen vraagt of de locatie van een mof op de een of andere manier bovengronds wordt aangegeven, zodat deze makkelijk gevonden kan worden als er een probleem is?

Antwoord: Nee dit wordt niet aangegeven met een fysieke aanmerking. Bij de installatie van de kabels worden de coördinaten van de moflocaties genoteerd. Daarnaast kan men, aan de hand van de glasvezelkabels in de kabel, bij een schade aan de kabels nauwkeurig de afstand vanaf het landstation bepalen tot aan dat punt en kan vrij nauwkeurig bepaald worden op welke locatie de kabel gerepareerd moet worden.

NP Schiermonnikoog vraagt wat de lengte van de boring onder Schiermonnikoog is (variant Wantij)?

Antwoord: De lengte van een boring is tussen de 1200 en 2000 meter. De lengte wordt bepaald door de boorteknik, grondgesteldheid en andere mogelijke risico's tijdens de aanleg.

NP Schiermonnikoog vraagt of er om geulen te vermijden geen boring kan worden ingezet.

Antwoord: Dit is helaas niet mogelijk; de geulen beslaan een gebied ca 3000 tot 4000 meter lengte. Dit is te lang voor een boring. Daarnaast dient de kabel ingetrokken te kunnen worden door die boring; hierbij worden de trekkrachten al gauw te hoog.

NMF Groningen vraagt waarom er op Schiermonnikoog een boring van 1200 tot 2000 meter lengte kan worden toegepast, terwijl de lengte van een boring onder de Groningse kwelders door maximaal 800 tot 1200 meter is.

Antwoord: 1200 meter is de boorlengte vanuit één kant. Bij een "meet in the middle" is de boorlengte ca. 2000 meter, waarbij de boring van twee kanten (noord- en zuidzijde) geboord wordt. Bij een boring van het vasteland naar de kwelders kom je met een boorlengte van 1200 meter uit op een minder kwetsbare plek op het Wad. Wanneer er een langere boring gemaakt moet worden, dient ook het boormaterieel over het Wad aangevoerd te worden. Deze extra activiteit op het Wad heeft meer effecten dan het rijden met een trencher. RWS NN geeft aan dat het "meet in the middle-principe" ook is gebruikt voor de waterleiding naar Texel.

Hierbij werd geboord vanaf Texel en vanaf Den Helder. Deze leiding had wel een kleinere diameter.

NMF Groningen geeft aan dat hij in MER fase 1 heeft gelezen dat er in de branding damwanden aan beide kanten van de kabels nodig zijn, tot een paar honderd meter uit de kust, om de kabels te stabiliseren. Hij vraagt of er geen andere, minder schadelijke technieken zijn om toe te passen?

Antwoord: Er zijn ook andere technieken. In MER fase 1 is rekening gehouden met tijdelijke damwanden om zo de 'worst case' effecten te kunnen beoordelen. Op dit moment zijn we technieken aan het uitwerken die de in fase 1 onderzochte effecten kunnen verkleinen, bijvoorbeeld door het gebruik maken van een wadtrencher of het inzetten van een boring tot in zee. Op dit moment werken we verschillende mogelijkheden uit, zodat we kunnen kiezen voor de techniek met zo min mogelijk effecten.

5.3 Effecten Natuur

Sweco geeft een toelichting op de verwachte effecttypen in de Waddenzee, Noordzeekustzone en Schiermonnikoog die worden onderzocht in het MER-deelrapport Natuur. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5.4 Effecten Werelderfgoed

TenneT geeft een toelichting op de te onderzoeken effecten op Werelderfgoed Waddenzee in het MER. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5.5 Effecten visserij

TenneT geeft een toelichting op de te onderzoeken effecten op de visserij in het MER-deelrapport Gebruiksfuncties. Vissersvereniging HiN verduidelijkt dat er ook bij hinder van tijdelijke aard direct sprake is van inkomstenverlies. Afhankelijk van de duur van de werkzaamheden kan dit significant zijn voor bepaalde bedrijven.

5.6 Mogelijke maatregelen

TenneT gaat in op mogelijke plusmaatregelen voor de kwelders en het landtracé. Deze mogelijke maatregelen zijn verzameld in de pilot EcoLogische Inpassing. De lijst is niet limitatief.

Vissersvereniging HiN reageert op de mogelijke maatregelen zoals genoemd in de pilot EcoLogische Inpassing, en geeft aan dat het van belang is om goed contact te houden met de visserijsector over maatregelen in het Waddengebied. Zo heeft de visserijsector geen goede ervaringen met het aanbrengen van hard substraat of het vergroten van oester- en mosselbanken en/of zeegrasvelden, omdat dit vaak resulteert in (extra) beperkingen voor de visserij, bijvoorbeeld door het verlies aan visgronden.

Antwoord: Goed dat je dit aangeeft. Deze maatregelen zijn opgehaald in fase 1 van de pilot, waarin zonder

beperkingen is nagedacht over mogelijke maatregelen vanuit ecologie. In deze fase zullen we samen de discussie aangaan over maatregelen en ook vanuit andere belanghebbenden de maatregelen uitwerken, afwegen en nieuwe maatregelen inbrengen.

Vissersvereniging HiN geeft aan dat de maatregel 'kwelderherstel' mogelijk ook relevant kan zijn voor visserij, afhankelijk van de maatregel. Vissersvereniging HiN raadt aan deze maatregel te bespreken in het Waddenzee Visserij Platform.

Antwoord: Bedankt voor deze toevoeging. Voordat deze maatregel kan worden uitgewerkt, is het ook belangrijk om in te kaderen wat de schade aan de kwelders is en in hoeverre herstelmaatregelen relevant zijn. Het proces van de opgave bepalen, effecten onderzoeken en uitwerken van maatregelen in overleg met belanghebbenden gaan we nu mee starten. Er zijn nu nog geen keuzes gemaakt.

Natuurmonumenten stelt dat het komen tot plusmaatregelen hetgeen is waar het de natuur- en milieuorganisaties uiteindelijk omgaat. Volgens natuur- en milieuorganisaties gaat er gegarandeerd schade plaatsvinden bij de doorkruising van de Waddenzee, ook al doen TenneT en EZK hun best dat te minimaliseren. Daarom moet er actief nagedacht worden over welke plus er gerealiseerd wordt. Natuurmonumenten roept op om de opbrengst van de maatregelen meer te kwantificeren. Ook kan er mogelijk aangehaakt worden bij maatregelen waar nu al onderzoek naar wordt gedaan (Waddensleutels, Waddenmozaïek).

Antwoord: Het klopt dat die slag nog moet worden gedaan. Het gedetailleerd uitwerken van de maatregelen doen we graag met deelnemers in deze werkgroep. Wij hebben daar de kennis en ervaring van de deelnemers bij nodig.

Natuurmonumenten doet de suggestie om voor de plusmaatregelen ook te kijken naar het terugdringen van bodemberoering als gevolg van garnalenvisserij, omdat bodemberoering hier het effect is dat naar verwachting de meeste schade oplevert. Op dit moment heeft het Waddenfonds een project gaande om garnalenvisserij terug te dringen. Natuurmonumenten geeft aan dat dit fonds mogelijk vanuit TenneT/EZK aangevuld kan worden, als er voor TNW onvoldoende fysieke maatregelen getroffen kunnen worden. Door het fonds aan te vullen kunnen er meer garnalenvissers worden uitgekocht, waardoor er minder bodemberoering plaatsvindt.

Vissersvereniging HiN reageert op de suggestie van Natuurmonumenten, en geeft aan dat ze de gedachtegang van natuurorganisaties vanuit hun perspectief kan plaatsen, maar dat het niet logisch noch correct is om gelijk aan de visserijknop te draaien om effecten van de kabels te compenseren. Vissersvereniging HiN benadrukt dat de mogelijke visserijmaatregelen besproken dienen te worden in verschillende – bestaande – overleggrems voor de visserij, zoals het Waddenzee Visserij Platform. Daarnaast geeft Vissersvereniging HiN aan dat het, in goed overleg met de visserij, goed is om ook te kijken naar positieve plusmaatregelen voor de visserij, in het kader van schade die veroorzaakt wordt door de werkzaamheden. Als blijkt dat de huidige uitkoopregeling van het Waddenfonds tekort schiet en het wenselijk is dat daar meer mogelijkheden voor komen dan is het aanvullen van dit fonds een optie. Maar hiervoor moet eerst gekeken worden naar hoeveel vissers zich voor deze regeling willen inschrijven.

Daarnaast heeft de visserij ook een stikstofopgave en een ambitie om de impact van de visserij op te omgeving te verkleinen, bijvoorbeeld door transitie naar emissiearm varen. Wellicht dat het mogelijk is om daarin te ondersteunen, als mitigatie voor vistijdverlet. Echter, het hieraan bijdragen is iets anders dan het compenseren van ecologische impact van graafwerkzaamheden door visserijmaatregelen te nemen. Gemeente Het Hogeland roept ook op om maatregelen ter beperking van de uitstoot van visserij te verwerken in het pluspakket. Gemeente Het Hogeland is voor 45% aandeelhouder in de haven van Lauwersoog en heeft dus ook belangen bij ontwikkelingen in de visserijsector.

*De mogelijke maatregelen zullen in een vervolgoverleg nader worden besproken. Hiervoor zal eerst gekeken worden naar het aantal aanmeldingen voor de uitkoopregeling van het Waddenfonds. EZK zal intern kijken of het mogelijk is om dergelijke maatregelen aan het project te koppelen (**actie EZK**). Daarnaast zullen mogelijke plusmaatregelen ook altijd besproken worden met betrokken partijen.*

Wadloopvereniging Arenicola vraagt of er ook maatregelen zijn om de uitstoot van stikstof door de veehouderij op Schiermonnikoog te beperken. Wadloopvereniging Arenicola verwacht dat dit meer winst oplevert dan door het nemen van kleine maatregelen direct gerelateerd aan de werkzaamheden. Natuurmonumenten geeft aan dat dit al loopt.

TenneT roept aanwezigen op om nieuwe ideeën qua plusmaatregelen en/of raakvlakken met bestaande projecten aan TenneT door te geven. Dit kan middels reactie op het verslag. In een vervolgoverleg zal de groslijst besproken en geconcretiseerd worden.

6. Afsluiting

TenneT geeft aan dat er op vrijdag 23 april in de uitzending van EenVandaag op radio en TV aandacht wordt besteed aan het project TNW. TenneT en ook natuur- en milieuorganisaties zijn hiervoor benaderd.

NMF Groningen geeft aan dat hij in het overleg vandaag het bredere geheel mist. Er wordt gesproken over één verbinding, terwijl NMF Groningen in VAWOZ-verband praat over de komst van nog veel meer verbindingen in de toekomst. De Waddenzee staat er op dit moment al niet goed voor, waardoor er maatregelen genomen moeten worden om verdere achteruitgang te voorkomen, nu en in de toekomst. Aandacht voor cumulatieve effecten in relatie tot herstelling van de Waddenzee is van belang. *Antwoord: Wij begrijpen deze zorg. De effecten van toekomstige activiteiten worden meegenomen in de VAWOZ-onderzoeken. Dit is een van de redenen waarom de doorkruising van de Waddenzee de komende maanden integraal, voor TNW en VAWOZ, onderzocht wordt.*

TenneT sluit de vergadering. Er wordt een vervolgoverleg gepland om nader in te gaan op de plusmaatregelen (**actie TenneT**).

Actie	Actiehouder	Status
Contact opnemen met VisNed over deelname subwerkgroepen.	TenneT	
Contact opnemen met RCE over deelname subwerkgroepen	TenneT	Gereed. RCE is ook toegevoegd als deelnemer sub-werkgroep Noordzee.
Aanvullingen zorgen/belangen opnemen in overzicht	TenneT	Gereed, zie presentatie in de bijlage.
Contact opnemen met PO Mosselcultuur	TenneT	
Besluiten hoe om te gaan met financiële maatregelen, die niet direct gekoppeld zijn aan TNW	EZK	
Vervolgoverleg subwerkgroep inplannen	TenneT	